

► Foto: Eveline van Egdom

Peter Visser (75) als componist en pianist

‘Schubert is nog altijd een mysterie’

Peter Visser: een bekende naam in het Haagse muzikleven. Veertig jaar lang muziekrecensies voor verschillende dagbladen. Op het Koninklijk Conservatorium actief als docent. Ook geregeld op het podium als pianist of altviolist. Als componist werkt hij aan een kleurrijk en gestaag groeiend oeuvre. Daarvan krijgen we iets te horen ter gelegenheid van zijn 75ste verjaardag.

Door Dimitri van der Werf

Vanzelfsprekend is het de Haagse Kunstkring die zijn verjaardagsconcert organiseert. Lange tijd leidde Peter Visser daar de Afdeling Muziek. Op 16 november werkt hij als pianist mee aan de uitvoering van een kamermuziekprogramma dat naast werken van eigen hand een aantal van zijn lievelingsstukken van andere componisten omvat: Henriëtte Bosmans, Brahms en Schubert. “Schubert is verreweg mijn favoriete componist. Ik ben opgegroeid in het Friese Oranjewoud, een dorpje in de bossen, waar mijn vader schoolhoofd was. Een aantal kilometers verderop woonde aan de vaart een oude onderwijzer. In zijn huis ontdekte ik de pianosonates van Schubert. Ik was tien jaar oud en kon al behoorlijk pianospelen. Dagenlang heb ik me in die stukken begraven. Ik kwam er niet meer van los. Dat is altijd zo gebleven. In de sonates van Schubert ontdekte ik iets bijzonders dat ik nooit eerder had gehoord. Wat Schubert uniek maakt, is voor mij nog altijd een mysterie. Iets in zijn muziek bewijst dat er meer tussen hemel en aarde moet zijn”.

“Dankzij Schubert wilde ik componist worden. Ik ging naar het conservatorium van Den Haag, waar ik met mijn ouders naartoe was verhuisd. Met Louis Andriessen als studiegenoot kwam ik terecht in de klas van Kees van Baaren, de hogepriester van de twaalftoonsmuziek. De cerebrale benadering van muziek strookte totaal niet met de impulsieve manier waarop ik componeer en het gevoel dat ik in mijn muziek wil leggen. Na een jaar heb ik de deur dichtgesmeten en ben ik verdergegaan met piano en muziektheorie”.

Begeleider

“Na het conservatorium heb ik me vooral op het musiceren toegelegd. Ik werkte als begeleider op het conservatorium en bij het Nederlands Danstheater; met mijn vrouw Christine speelde ik in verschillende ensembles. Op een gegeven moment luisterde ik naar een uitzending over Rosemary Brown, die in haar seances door grote componisten nieuwe werken kreeg ingefluisterd. Die klonken meestal nergens naar. Ik dacht: dat kan ik veel overtuigender. Daarna ben ik gaan componeren in de stijl van Schubert en Brahms. Ik ontdekte dat het waardevol is om bij de romantiek te beginnen en van daaruit verder te gaan. Uiteindelijk kwam ik terecht bij de grenzen van de tonaliteit, dicht bij Messiaen”.

“Ik heb daarna veel gecomponeerd, ook twee symfonieën, waarvan één die bijna een uur in beslag neemt. Vanaf 2009 heb ik een grote stap teruggezet, bloed afgetapt en alles wat overbodig is uit mijn muziek gesneden. Ik ben te rade gegaan bij middeleeuwse componisten als Machaut en Dufay. Ook Arvo Pärt en de Letse componist Peteris Vasks zijn grote voorbeelden”.

Voorbeelden van die recente ontwikkeling zijn in de Haagse Kunstkring te beluisteren. In het pianowerk ‘De profundis’ herdenkt Peter Visser zijn onlangs gestorven schoonzus. Voor de liedcyclus ‘Lieten fan libben en dream’ (‘Liederen van leven en droom’) en ‘Jiertiden’ (‘De seizoenen’) zette hij gedichten van Obe Postma op muziek. “Een Friese dichter die rond 1920 ongebruikelijk moderne, rijmloze poëzie op papier zette”.

Peter Visser componeert enthousiast door. Het amateurorkest Carpe Diem, waarin hij altviool speelt, voert over enige tijd een nieuwe symfonie uit. De acteurs van het Drempeltheater, dat zich toelegt op de vier mysteriespelen van antroposoof Rudolf Steiner, kunnen binnenkort het publiek op adem laten komen met nieuwe muzikale tussenspelen. “Die stukken van Steiner duren elk acht uur. Die muziek is mijn ‘Ring des Nibelungen’ geworden”, zegt hij gekscherend.